

РЕЦЕНЗИЯ

върху материалите за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“, област на висше образование 6-Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.1- Растениевъдство, научна специалност „Овощарство“, обявен от Лесотехнически университет в ДВ, бр. 32 от 03.04.2020г., код на процедурата: AGR – AsP – 0320-37.

Кандидат за участие в конкурса е:

гл.ас. д-р Деница Димитрова Сербезова – катедра Агрономство към ЛТУ, област на висше образование 6- Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.1- Растениевъдство, научна специалност „Овощарство“.

Рецензент: проф. д-р Аргир Тодоров Живондов – научна специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения“, ПН 6.1 – Растениевъдство, област на висше образование 6 - Аграрни науки и ветеринарна медицина, Институт по овощарство – Пловдив, назначен със заповед № ЗПС – 235 от 09.06.2020г. на ректора на ЛТУ – София.

1. Кратки биографични данни за кандидата

В настоящият конкурс за заемане на АД „доцент“ като единствен кандидат се явява гл.ас. д-р Деница Димитрова Сербезова. Родена е на 29.01.1980г. в гр. Варна. През 2002г. завършва Аграрен университет в Пловдив – специалност „Лозаро-градинарство“. През 2003г. специализира в АБИ – София, а през 2006г. провежда едномесечна специализация по приложение на биотехнологиите в овощарството в Скиерневице, Полша. Докторска дисертация защитава успешно през 2007г. на тема: „Селекция на малината – стопанска и биологична оценка на елити“. През периода 2009-2011г. провежда двегодишна специализация в Китай, а през 2008г. е н.с.І ст. в отдела по ягодоплодни култури, гр. Костинброд към Института по земеделие в Кюстендил. От края на 2008 до 2011г. е асистент ЛТУ – София, където успоредно с научноизследователската дейност води упражнения по дисциплините овощарство и лозарство. Като главен асистент, от 2011г. в същия университет води лекции и упражнения по няколко дисциплини, свързани с овощарството.

Владее на основно ниво китайски език, на самостоятелно ниво руски и на свободно ниво английски език. Притежава професионални умения за

ръководство и участие в изследователски проекти. Има организационни качества и комуникационни умения за работа в екип. Притежава високи компютърни умения – Word, Excel, Power Point, Internet.

2. Съответствие на подадените документи и материали на кандидата с изискуемите съгласно Правилника за РАС в ЛТУ.

За участие в настоящия конкурс кандидатката е подала пълен комплект, включващ 12 документа както следват:

- автобиография;
- копие на диплома за завършено висше образование;
- копие на диплома за придобита образователна и научна степен „доктор“
- документ за заемана АД;
- медицинско свидетелство;
- свидетелство за съдимост;
- удостоверение за стаж по специалността;
- справка-самооценка за изпълнение на минималните национални изисквания за АД „доцент“;
- справка за приносите в трудовете;
- списък на публикации;
- документи и материали, удостоверяващи други дейности;
- информационна карта.

Представени са в пълен текст всички публикации на кандидатката, както и автореферат на докторска дисертация. Считаю, че подадените документи и материали съответстват напълно с изискуемите от Правилника на ЛТУ.

3. Оценка на учебно-преподавателската дейност.

Учебно- преподавателската дейност на кандидатката обхваща 12-годишен период. Като асистент в ЛТУ от 2008 до 2011г. извежда упражнения по дисциплините Овощарство и Лозарство. От 2011г. до настоящия момент като главен асистент води упражнения по дисциплините Овощарство и Формово и декоративно овощарство. Изнася лекции по Редки овощни култури, Формово и декоративно овощарство, Ягодоплодни култури и Технологии в овощарството. През периода 2013 – 2018г. преподава по дисциплините – След беритбени технологии в

овощарството, Производство на овощен посадъчен материал, Градско, Крайградско и Оранжерийно градинарство, Помология и Селекция на овощните видове.

Освен посочената значителна преподавателска дейност гл.ас. д-р Сербезова участва в разработването на 12 учебни работни програми по задължителни дисциплини изучавани от студенти за ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“. Автор е на 5 работни програми и съавтор на 7. Ръководила е 4 дипломанта за получаване на ОКС „Бакалавър“ и един за „Магистър“. Провела е 3 учебни практики със студенти през периода 2016-2019г. Участвала е в 13 факултетни работни комисии, рецензирала е дипломни работи, участвала е в курсове. На национално и международно ниво е участвала в студентски научни конференции. Провела е 4 научно-експертни посещения в Китай.

4. Оценка на научната, научно-приложната и публикационната дейност.

4.1. Участие в проекти

Един от основните критерии за оценка на амбициозността и обема на заетостта на изследователя е участието му в научни, научно-приложни и образователни проекти.

Предоставената информация от кандидатката по настоящия конкурс показва, че същата е била активен участник в един международен проект, разработен от Институт по земеделие – Кюстендил и Селскостопанска академия на провинция Харбин, Китай и 13 национални проекти, разпределени както следва:

- 7 броя към Селскостопанска академия;
- 2 броя финансирани от ФНИ;
- 1 брой финансиран от ЛТУ - София;
- 1 брой финансиран от Фондация Америка за България;
- 1 брой финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“;
- 1 брой финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“.

Преобладават проектите към Селскостопанска академия в областта на овощарството, което е много добър показател за изграждането и

специализирането на кандидата по конкурса. Оценявам високо активността на гл.ас. д-р Сербезова като участник в разработването на значителен брой проекти.

4.2. Характеристика на публикуваните научни резултати.

В настоящия конкурс за „доцент“ кандидатката се представя с обща продукция от 37 труда, групирани по следния начин:

- монографии – 1 брой;
- студии – 1 брой;
- ръководства – 2 броя;
- в чуждестранни реферирани списания -7 броя;
- в български реферирани списания – 2 броя;
- в нереферирани – 13 броя;
- в сборници от научни форуми – международни – 4 броя
национални – 1 брой;
- научно- популярни статии – 6 броя.

Представената монография за малината е самостоятелен авторски труд на кандидатката в конкурса. В нея са отразени обстойно както технологични звена от отглеждането на културата, така и селекционни постижения при малината. Написана е професионално и е добре онагледена. Полезна е за изследователи, специалисти, технолози, селекционери и студенти. В представената студия „Формиране и резитба на овощни дървета и храсти“ кандидатът е разработил раздела за резитба на храстовидните овощни видове – малини, къпини, касис, червено и бяло френско грозде, която информация е полезна за специалисти и фермери. Двете представени ръководства са полезни информационни източници за студенти и фермери.

В състава на представените 37 публикации се числят и 6 броя научно-популярни статии, които единствено популяризират резултатите от научната дейност. От общият брой публикации на чужд език са отпечатани 18 и 19 броя са на български език.

От прегледа на представената справка – самооценка за съответствие на научната продукция с минималните национални изисквания по чл.2б от ЗРАСРБ и чл. 2а, ал1 от ПРАС в ЛТУ, става ясно, че гл.ас. д-р Д. Сербезова е изпълнила напълно критериите за заемане на АД „доцент“. От

представената таблица се вижда, че необходимия минимален брой точки по показатели А и В са изпълнени напълно. Показател Г е значително преизпълнен, а показател Д е преизпълнен почти двойно. Въпреки, че няма изискуеми минимални изисквания по показател Е, по същия са представени допълнително 226,33 точки. Изисквания минимален общ брой точки от всички показатели се надхвърля с 323,82 точки. Всички точки по отделните показатели са точно изчислени и коректно представени от кандидата.

Таблица 1. Минимален брой изисквани точки по групи показатели за заемане на АД „доцент“ по професионално направление 6.1.- Растениевъдство.

Група показатели	Минимални национални изисквания (брой точки)	Точки на кандидата по конкурса
А	50	50
В	100	100
Г	200	252.49
Д	50	95
Е	-	226.33
Общ брой точки	400	723.82

4.3. Цитируемост

За значимостта на получените резултати от изследователската дейност се съди и по интензивността на цитиранията на публикациите. Представената справка за цитиранията включва общо 16 броя цитати, а цитираните трудове са 9 броя. В реферирано чуждестранно списание има един цитат и един в монографичен труд. Другите 14 цитата са в нереферирани чужди и наши издания. Справката показва, че кандидатката по конкурса се представя добре по настоящия показател.

4.4. Приноси в трудовете на кандидата.

Формулирани са общо 32 приноса, от които с оригинален характер 9, с потвърдителен 9 и с приложен характер 14. Като цяло приемам и оценявам като значими приносите на кандидата. Считам, че по-важните от тях са следните:

1. Приноси с оригинален характер

- Установена е степента на изява на основни биологични и стопански качества на 145 нови малинови генотипа;
- Установено е, че сортовете Български рубин и Шопска алена са силно чувствителни към почвени патогени, докато сортовете Самодива и Люлин успешно могат да се използват в селекцията за устойчивост;
- Чрез молекулярни методи се доказва високо ниво на генетично разнообразие при български сортове ягоди и малини в сравнение с европейски и американски;
- Установена е най-подходяща мултифакторна схема за оценка на генетични ресурси при малина за устойчивост към почвени гъбни патогени;
- Проведено е диференциране на малинови хибриди и елити, въз основа на система от критерии.

2. Приноси с потвърдителен характер.

- Потвърден е междинния характер на наследяване на признаците дебелина на издънките и маса на плодовете, както и доминантния характер на наследяване на форма и оцветяване на плодовете;
- Потвърдено е таксономичното разнообразие на род *Rubus*;
- С нови проучвания е потвърдено, че подложките Максма 14 и Гизела 5 не влияят върху химичния състав на листата и качеството на плодовете;
- Установени са подходящи формировки за интензивно отглеждане на ябълка върху богати и по-слабо плодородни почви.

3. Приноси с приложен характер

- Създадена е база данни за протичане на основните фенологични фази цъфтеж и зреене на плодовете при малината;
- Създадено е колекционно насаждение от ягодоплодни култури;
- Препоръчва се за практиката ябълковите сортове Бребърн и Грени Смит присадени на подложка М9 да се отглеждат по системата вертикална ос;
- За почвено-климатичните условия на Софийското поле се препоръчват за отглеждане като най-високодобивни касисовите сортове Триплекс и Ленинградски великан.

5. Оценка на личния принос на кандидата

Личното участие на кандидатката в публикационната дейност се разпределя по следния начин:

- самостоятелни публикации – 6 броя;
- с един съавтор – 12 броя;
- с двама съавтори – 6 броя;
- с трима и повече съавтори – 13 броя.

6. Критични бележки и препоръки

1. В първия оригинален принос, произтичащ от монографията (В.3.1), както и в самата нея е посочено, че от 145 малинови гетотипа има 108 броя елити и едва 37 хибрида. Обикновено като резултат от всяка селекционна програма хибридите са преобладаваща част, като от тях се отбират само най-добрите, преминаващи в категорията елити и те са по-малката част, дори често са единици. На занижени селекционни критерии или на висока селекционна успеваемост се дължи настоящата аномалия в съотношението между хибриди и елити?

2. В немалка част от научните публикации липсва математическа обработка на данните или е направена само частична такава. Наличието на математическа обработка на данните предполага по-достоверно тълкуване на резултатите и подкрепя направените изводи.

3. Препоръчвам в бъдещата публикационна дейност на кандидатката по-ясно и отчетливо да изпъква личното ☐ участие в колективните разработки (Г7/4, Г7/5, Г7/9, Г8/4, Г8/5, Г8/6, Г8/7, Г8/11, Г8/14 и др.)

Направените критични бележки не понижават нивото на научноизследователската работа на кандидатката. Убеден съм, че същите ще бъдат взети под внимание и ще се избягват в бъдещето кариерно развитие.

7. Лични впечатления

Познавам лично гл.ас.д-р Деница Сербезова още от стартовия период на развитието ☐ като докторант. Свидетел съм на доброто ☐ представяне на международни и национални научни конференции и симпозиуми. Тя е прецизен и упорит изследовател и точен преподавател. Убеден съм в успешното ☐ бъдещо кариерно развитие както в изследователската, така и в преподавателската дейност.

8. Заключение

Въз основа на обстояният преглед и анализа на представените материали по настоящия конкурс считам, че същите отговарят напълно на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение на ЛТУ за заемане на АД „доцент“. Това ми дава основание да ги оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**. Ще гласувам положително глас. д-р Деница Сербезова да заеме АД „доцент“ в професионално направление 6.1 – Растениевъдство, научна специалност „Овощарство“.

Позволявам си да предложа на колегите от състава на почитаемото Научно жури също да гласуват положително.

28.07.2020г.

гр. Пловдив

Рецензент:

(проф.д-р Аргир Живондов)